

- ◆ ଯଦି ପ୍ରଥମ ସନ୍ତାନଟି ଝିଅ ହେବ ତେବେ ଲିଙ୍ଗ ନିରୂପଣ କରିବା ପାଇଁ ଚେଷ୍ଟା କରିବେ ଯାହାକି କନ୍ୟାହାର ହ୍ରାସ କରିବାରେ ସହାୟକ ହେବ ।

ଏହା ଓଡ଼ିଶା ଭଳି ଗରିବ ରାଜ୍ୟରେ ଦରକାର କି ?

- ◆ ଓଡ଼ିଶାରେ ଦଶନ୍ଧି ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହାର (decadal growth rate) ସବୁଠୁ କମ୍ ୧୫.୯୪ (ଭାରତରେ ୨୧.୩୪) ।
- ◆ ଓଡ଼ିଶାରେ ପ୍ରଜନନ ହାର କମ୍ ୨.୪୬ (ଭାରତରେ ୨.୮୫) ।
- ◆ ବାଲିଲିଙ୍ଗ ଅନୁପାତ ୧୭ (ଭାରତ - ୨୮) ।
- ◆ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ସୀମାରେଖା ତଳେ ଥିବା ସଂଖ୍ୟା ୪୭.୧୫ (ଭାରତରେ ୨୬.୧୦) ।
- ◆ ଆଦିବାସୀ/ ହରିଜନ ସଂଖ୍ୟା ମଧ୍ୟ ସବୁଠାରୁ ଅଧିକ ।

ଏବେ ବି କ’ଣ ଆମେ ଭାବିବା ଯେ ଜନସଂଖ୍ୟା ବୃଦ୍ଧି ଓଡ଼ିଶାର ବିକାଶକୁ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ କରୁଛି ? ? ?

୧. ସରପଞ୍ଚ ନାମ - ଶ୍ରୀମତି ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ସାହୁ, ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ - ଭରଲି, ଜାତି - ଓ.ବି.ସି., ବ୍ଲକ୍ - ଭରଲି, ଜିଲ୍ଲା - ବରଗଡ଼ ।

ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ୨୦୦୨ ମସିହାରେ ସରପଞ୍ଚ ଭାବରେ ନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ସେ ସମୟରେ ତାଙ୍କର ଦୁଇଟି ଝିଅ ଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ କେବଳ ଝିଅ ଥିଲେ ପରିବାର ପକ୍ଷରୁ ତାଙ୍କ ଉପରେ ପୁଅଟିଏ ପାଇଁ ଚାପ ପଡୁଥିଲା । ୨୦୦୫ରେ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ପୁତ୍ର ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ ହେଲା । କାଳେ ସେ ପଦବୀରୁ ବହିଷ୍କୃତ ହେବେ ସେହି ଭୟରେ ସେ ଛୁଆଟିକୁ ତା’ର ମାମୁଁଘର ଗାଁରେ ଲୁଚାଇ ରଖିଲେ । ଏ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେ ପିଲାଟିର ଜନ୍ମ ପଞ୍ଜୀକରଣ ହୋଇପାରି ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି କାରଣରୁ ପିଲାଟି କୌଣସି ପ୍ରତିଷ୍ଠେୟକ ଟୀକା ନେଇନାହିଁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଯେହେତୁ ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳିଙ୍କର ସରପଞ୍ଚ କାର୍ଯ୍ୟକାଳ ସରିଆସିଲାଣି ସେ ବର୍ତ୍ତମାନ ପିଲାଟିକୁ ନିଜ ପାଖକୁ ଆଣିବେ ବୋଲି ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି ।

“ବାଘ ରହବେ ବୋଲି ଜଙ୍ଗଲ ନେଇଗଲ, ବନ୍ଧ ବାନ୍ଧିବ ବୋଲି ଜମି ନେଇଗଲ, ଏବେ ପିଲା ନେଇଯାଉଛ, ଆମେ ବଞ୍ଚୁକୁ କେମିତି ?”

— କଳାହାଣ୍ଡିର ଜଣେ ମହିଳା ଖୁର୍ତ୍ତ ମେୟର

୧. ସରପଞ୍ଚ ନାମ - ଶ୍ରୀମତି ସୌଦାମିନୀ ମଣି, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ- ଗୁଣ୍ଡୁରି, ଜାତି - ଓ.ବି.ସି., ବ୍ଲକ୍ - ଲାଞ୍ଜିଗଡ଼ ।

ଅଭିଯୋଗକାରୀ- ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାଭ ମାଝି (ସମିତି ସଭ୍ୟ, ଜାତି - ଆଦିବାସୀ ।

ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ ମଣିଙ୍କର ଗ୍ରାମରେ ଅନ୍ୟ ଜଣେ ଅଧିବାସୀ ଦିଗାୟର ରାଉତ ଯିଏ କି ଜଣେ ପୋଷ୍ଟ ମାଷ୍ଟର । କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟରଙ୍କ ସହିତ ତାଙ୍କର ଶତ୍ରୁତା ହୋଇଯାଇଥିଲା । ଏକ ରାସ୍ତା କାମକୁ ସାତ ଜଣ ସଭ୍ୟ ବିଶିଷ୍ଟ ଗୋଟିଏ କମିଟିକୁ ଶ୍ରୀମତି ମଣି ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଦିଗାୟର ରାଉତକୁ ସେ କଣ୍ଟ୍ରାକ୍ଟର ମିଳିନଥିଲା । ସେହିପରି ପଦ୍ମନାଭ ମାଝି ପଲ୍ଲୀସଭାରେ ଗ୍ରାମବାସୀଙ୍କ ଅଭିଯୋଗ ଯୋଗୁଁ ଜଳସେଚନ କମିଟିର ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇପାରିନଥିବାରୁ ଶ୍ରୀମତି ମଣିଙ୍କ ପତି କ୍ରୋଧ ଭାବ ରଖୁଥିଲେ । ଏଥି ଯୋଗୁଁ ଶ୍ରୀ ରାଉତ ଏବଂ ଶ୍ରୀ ଦିଗାୟର ମାଝି ମଣି ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଶ୍ରୀମତି ମଣିଙ୍କ ବିରୋଧରେ ଷଡ଼ଯନ୍ତ୍ର କରିଥିଲେ । ହେଲେ ଅନ୍ୟ ସଦସ୍ୟମାନେ ତାଙ୍କ ପ୍ରସ୍ତାବରେ ରାଜି ହୋଇନଥିଲେ; ଯେହେତୁ ତାଙ୍କର ଦୁଇରୁ ଅଧିକ ସନ୍ତାନ ଥିଲା, ଶ୍ରୀ ପଦ୍ମନାଭ ମାଝି ୨୦୦୫ ମସିହାରେ ତାଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଅଭିଯୋଗ ଦାଖଲ କରିଥିଲେ । ତଦନ୍ତ ପରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ଅକ୍ଟୋବର ୨୦୦୫ ମସିହାରେ ଶ୍ରୀମତି ମଣିଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତି ମଣି ଦୂରନ୍ତ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ବରଖାସ୍ତକୁ ସୁଗିତ ରଖିବା ପାଇଁ ନିବେଦନ କରିଥିଲେ । DAPTA ନାମକ ସ୍ୱେଚ୍ଛାସେବୀ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଶ୍ରୀମତି ମଣିଙ୍କୁ ଏଥିନିମନ୍ତେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଥିଲେ । ଶ୍ରୀମତି ମଣି ବର୍ତ୍ତମାନ ତାଙ୍କ ପଦବୀରେ ଅଛନ୍ତି ।

୨. ସରପଞ୍ଚ ନାମ - ଶ୍ରୀମତି ଅହଲ୍ୟା ମଙ୍ଗରାଜ, ଜାତି - ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି, ଜିଲ୍ଲା ପରିଷଦ- ଚପରିଆ, ବ୍ଲକ୍ - ଗୋଳାମୁଣ୍ଡା

ଅଭିଯୋଗକାରୀ - ଶ୍ରୀ କେଶରୀ ମଙ୍ଗରାଜ (ନାଏବ ସରପଞ୍ଚ), ଜାତି - ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି

ପୂର୍ବ ସରପଞ୍ଚଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ୨୦୦୩ ମସିହାରେ ଶ୍ରୀମତି ମଙ୍ଗରାଜ ଉପନିର୍ବାଚିତ ହୋଇଥିଲେ । ପୂର୍ବ ସରପଞ୍ଚଙ୍କ ମୃତ୍ୟୁ ପରେ ନାଏବ ସରପଞ୍ଚ ୩ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସରପଞ୍ଚ ଭାବେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଥିଲେ । ସେ ପୁନର୍ବାର କ୍ଷମତା ପାଇବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ । ତେଣୁ ତାଙ୍କ ସ୍ତ୍ରୀ ନିର୍ବାଚନରେ ଲଢ଼ିଥିଲେ କିନ୍ତୁ ଶ୍ରୀମତି ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କଠାରୁ ହାରିଯାଇଥିଲେ । ଏହି ପରାଜୟକୁ ଶ୍ରୀଯୁକ୍ତ କେଶରୀ ମଙ୍ଗରାଜ ସହ୍ୟ କରିନଥିଲେ ଏବଂ ଶ୍ରୀମତି ମଙ୍ଗରାଜ ଦୁଇ ସନ୍ତାନ ନୀତିକୁ ଭଙ୍ଗ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଜିଲ୍ଲା ପ୍ରଶାସନ ନିକଟରେ ଅଭିଯୋଗ ବାଢ଼ିଥିଲେ । ଜିଲ୍ଲାପାଳ CDPO କି ଠାରୁ ପ୍ରମାଣ ସଂଗ୍ରହ କରିବା ପରେ ଅହଲ୍ୟା ମଙ୍ଗରାଜଙ୍କୁ ବରଖାସ୍ତ କରିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ଶ୍ରୀମତି ମଙ୍ଗରାଜ ଏହି ବରଖାସ୍ତକୁ ରୋକିବା ପାଇଁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ନିବେଦନ କରିଛନ୍ତି ।

ଏଠାରେ ସୂଚାଇ ଦିଆଯାଏ କି ନାଏବ ସରପଞ୍ଚଙ୍କର ଦୁଇଟି ସ୍ତ୍ରୀ ଓ ୫ଟି ସନ୍ତାନ ଅଛନ୍ତି ।

ଆମ ଜନ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ପଦେ... ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନରେ ଦୁଇ ସନ୍ତାନ ନୀତି କେତେ ଯଥାର୍ଥ, କେତେ ସମୀଚୀନ ? ?

NAWO

ନାଓ

(ନ୍ୟାସନାଲ୍ ଆଲିଏନ୍ସ ଅଫ୍ ଓ୍ବମେନ, ଓଡ଼ିଶା ଶାଖା)

ଏନ୍-୬/୪୭୪, ଜୟଦେବ ବିହାର, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୧୫
ଦୂରଭାଷ : (୦୬୭୪) ୨୫୫୩୦୯୪, ଫାକ୍ସ : ୨୩୬୦୯୪୫
Email: nawo_orissa@rediffmail.com

Supported by
TROCAIRE
Working for a Just World

“ଦୁଇ ସନ୍ତାନ ପଥେଷ୍ଟ” ନୀତି

ଜନ ପ୍ରତିନିଧିଙ୍କୁ ନିବେଦନ

ଓଡ଼ିଶା ଗ୍ରାମ ପଞ୍ଚାୟତ ସଂଶୋଧନ ଆଇନ୍-୧୯୯୪ ଅନୁସାରେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ୧୯୯୪ ପରଠାରୁ ଦୁଇରୁ ଅଧିକ ଜୀବିତ ସନ୍ତାନ ଥିଲେ ସେ ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନରେ ଭାଗ ନେଇ ପାରିବେ ନାହିଁ । ଏହା ଉଭୟ ପୁରୁଷ ଓ ମହିଳାଙ୍କ ପାଇଁ ଲାଗୁ ହେବା କଥା ଉଲ୍ଲେଖ ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ଏହାଦ୍ୱାରା ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ଅଧିକ ପ୍ରଭାବିତ । ଏହି ଆଇନ୍ ମହିଳାଙ୍କୁ ସଶକ୍ତ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ ସଂଶୋଧନ ଆଇନ୍‌ର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରୁଛି । ଓଡ଼ିଶା ପରି ମହାରାଷ୍ଟ୍ର, ଆନ୍ଧ୍ରପ୍ରଦେଶ, ରାଜସ୍ଥାନ, ଉତ୍ତରପ୍ରଦେଶ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ହରିୟାନା ଓ ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଏହି ନୀତି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ପାଇଁ ସରକାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ । ଅନ୍ୟ ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ ଓ ରାଜସ୍ଥାନ ୨୦୦୫ରେ ଏହାକୁ ବାତିଲ କରିଛନ୍ତି । ବାକିଥିବା ରାଜ୍ୟ ମଧ୍ୟରୁ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ଓ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ରାଜ୍ୟ ଆସନ୍ତା ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନରେ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଏହି ଆଇନ୍ ଅନୁସାରେ –

- ◆ ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନରୁ ଅଧିକ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି ପଞ୍ଚାୟତ ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ।
- ◆ ସରକାରଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଉନ୍ନୟନମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରେ ତୃତୀୟ ସନ୍ତାନ ସାମିଲ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ ।
- ◆ ଏହା ଜନସଂଖ୍ୟା ନିୟନ୍ତ୍ରଣ ଏବଂ ପରିବାରର ଆକାର ନିର୍ଦ୍ଧାରଣରେ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଗ୍ରହଣ କରିବ ।

କିନ୍ତୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ୧୯୯୩ରେ ୭୩ ତଥା ୭୪ ତମ ସମ୍ବିଧାନ ସଂଶୋଧନ ମାଧ୍ୟମରେ ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ଅନୁଷ୍ଠାନରେ ମହିଳାମାନଙ୍କ ନିମନ୍ତେ ଏକ ତୃତୀୟାଂଶ ସ୍ଥାନ ସଂରକ୍ଷଣ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ । ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନୁଯାୟୀ ଅନେକ ଆଦିବାସୀ ଅନୁସୂଚୀତ ଜନଜାତିର ମହିଳା ପଞ୍ଚାୟତିରାଜ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସୁଯୋଗ ପାଇପାରୁଛନ୍ତି । ତୃଣମୂଳ ସ୍ତରରେ ହେଉଥିବା ବିକାଶ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ସକ୍ରିୟ ଅଂଶ ଗ୍ରହଣ କରିପାରୁଛନ୍ତି । ମାତ୍ର ଉକ୍ତ ନୀତି ପ୍ରଚଳନ ଯୋଗୁଁ ବହୁ ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧି

ନିର୍ବାଚନରେ ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱିତା ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେଲେ । ଏଣୁ ୩୩ ପ୍ରତିଶତ ସ୍ଥାନ ସଂରକ୍ଷଣ ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣରେ କେଉଁ ପ୍ରକାର ସାହାଯ୍ୟ କଲା ତାହା ସରକାରଙ୍କୁ ଜଣା ।

ଏହି ନୀତି କେବଳ ପଞ୍ଚାୟତ ସ୍ତରରେ ସୀମିତ । ଏମ୍.ଏଲ୍.ଏ., ଏମ୍.ପି. ତଥା ଆଉ କାହା ପାଇଁ ଏହା ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହା କେବଳ ଗରିବ ଶ୍ରେଣୀର ମହିଳା ଓ ଯୁବ ସମାଜକୁ ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରୁ ବିତାଡ଼ିତ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ସୁଚିତ୍ରିତ ପରିକଳ୍ପନା ପରି ମନେହୁଏ ।

ଆମ ଦେଶର ପିତୃକେନ୍ଦ୍ରିକ ସାମାଜିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଯୋଗୁଁ ମହିଳାମାନେ ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ସାଧାରଣ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଅଭାବ ଯୋଗୁଁ କେତୋଟି ସନ୍ତାନ ବଂଚିବେ ସେକଥା ନେଇ ମହିଳାମାନେ ନିର୍ଭୀକ ନୁହଁନ୍ତି । ତେଣୁ ଦୁଇ ସନ୍ତାନ ଯଥେଷ୍ଟ ନୀତି ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ଜବରଦସ୍ତ ଲଦି ଦିଆଯାଉଛି କାହିଁକି ?

ଏକ ମହିଳା ସଂଗଠନ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଧ୍ୟାନରୁ ଜଣାପଡ଼େ ଯେ, ପାଞ୍ଚଗୋଟି ରାଜ୍ୟ (ଆନ୍ଧ୍ର ପ୍ରଦେଶ, ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ, ହରିୟାନା, ଓଡ଼ିଶା, ରାଜସ୍ଥାନ)ରେ ଦୁଇ ସନ୍ତାନ ନୀତି ଯୋଗୁଁ ନିର୍ବାଚନରେ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହୋଇଥିବା ପ୍ରାର୍ଥୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଶତକଡ଼ା ୪୧ ପ୍ରତିଶତ ମହିଳାଙ୍କ ସଂଖ୍ୟା ଥିବା ବେଳେ ଶତକଡ଼ା ୮୦ ପ୍ରତିଶତ (ଦଳିତ, ଆଦିବାସୀ ଓ ପଛୁଆବର୍ଗ)ର ଲୋକ ଅଟନ୍ତି ।

ମହିଳାମାନଙ୍କ ଉପରେ ଏହାର ପରିଣାମ ଓ ପ୍ରଭାବ :

- ◆ ଏହି ନୀତି ମହିଳା ସଶକ୍ତିକରଣର ବିରୁଦ୍ଧାଚରଣ କରୁଛି ।
- ◆ ଏହାଦ୍ୱାରା ମହିଳାମାନଙ୍କର ରାଜନୈତିକ ସଶକ୍ତିକରଣ ବାଧାପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।
- ◆ ବହୁ ପରିମାଣରେ ମହିଳା ପ୍ରତିନିଧି ରାଜନୀତିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ପାଇଁ ଅଯୋଗ୍ୟ ବିବେଚିତ ହେବେ ।
- ◆ ମହିଳାମାନେ ରାଜନୈତିକ ଅଂଶଗ୍ରହଣ ଓ ପାରିବାରିକ ଦାୟିତ୍ୱ ମଧ୍ୟରୁ ପରିବାରର କାମକୁ ହିଁ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବେ ।

- ◆ ଛାଡ଼ିପତ୍ର ହାର ଅଧିକ ହେବ ଏବଂ ମହିଳାମାନଙ୍କୁ ଅବିଶ୍ୱାସ କରି ଅଧିକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦିଆଯିବ ।

ଆଜିର ଶିଶୁ ଓ କାଲିର ନାଗରିକ ଅବହେଳିତ ହେବେ ନାହିଁ କି ?

- ◆ ବାଧ୍ୟ ହୋଇ ବାପା, ମା ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଭାବରେ ସନ୍ତାନକୁ ଅନ୍ୟକୁ ଦେଇଦେବେ ।
- ◆ ତୃତୀୟ ସନ୍ତାନକୁ ଲୁଚାଇ ରଖାଯିବ ତେଣୁ ସେ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଓ ଅଙ୍ଗନୱାଡ଼ି କେନ୍ଦ୍ରରୁ ମିଳୁଥିବା ସୁବିଧା ସୁଯୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବ ।

ଯୁବ ସମ୍ପ୍ରଦାୟ ନେତୃତ୍ୱ ନେବାର ଯୋଗୁଁ ବଂଚିତ ହେବେ ନାହିଁ କି ?

- ◆ କିଛି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ଜନ୍ମିତ ଶିଶୁମାନଙ୍କ ଉପରେ ଅଯୋଗ୍ୟତା ଘୋଷଣା ହୋଇଛି ।
- ◆ ବୟସ୍କ ଲୋକ ଅଧିକ ଛୁଆଆଇ ମଧ୍ୟ ପ୍ରଭାବିତ ହେବେ ନାହିଁ ।
- ◆ ଅଧିକ ଯୁବକ ଯୁବତୀ ଏଥିରେ ପ୍ରଭାବିତ ହେବେ ଓ ରାଜନୀତି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଯୁବ ସମାଜର ସ୍ଥିତି ନ୍ୟୁନ ହେବ ।
- ◆ ଯୁବ ପିଢ଼ି ରାଜନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରୁ ବିତାଡ଼ିତ ହେବେ ଓ ନେତୃତ୍ୱ ନେବା ସୁଯୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ ହେବେ ।

ଗରିବ ଜନତା ଯିବେ କୁଆଡ଼େ ?

ଗରିବ ଲୋକ ସର୍ବନିମ୍ନ ସ୍ୱାସ୍ଥ୍ୟସେବା ତଥା ଆର୍ଥିକ କାରଣରୁ ଅଧିକ ସନ୍ତାନ ଜନ୍ମ କରିଥାନ୍ତି । ଦୁଇ ସନ୍ତାନ ନୀତି ପ୍ରୟୋଗ ଦ୍ୱାରା ଅର୍ଥନୈତିକ ଅଭିବୃଦ୍ଧି ହେବା ବା ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ହ୍ରାସ କରିବାର ନଜିର କେଉଁଠାରେ ନାହିଁ ।

ଲିଙ୍ଗଗତ ଅସମାନତା ବଢ଼ିବନି କି ?

- ◆ ଭାରତ ଭଳି ପୁରୁଷ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ସମାଜରେ ପୁତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତିର ଆଗ୍ରହ ଅଧିକ ।
- ◆ ଯଦି ଗୋଟିଏ ଦମ୍ପତ୍ତିର ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନ ହେବ ତେବେ ପ୍ରଥମଟି ପୁଅ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ସନ୍ତାନ ପୁଅ ବୋଲି କାମନା କରିପାରନ୍ତି ।